startWijzer
Leren & kwalificeren

Jaarverslag 2023 2024

Inhoudsopgave

Inleiding jaarverslag 2
Doelstellingen startWijzer 3
(Mbo-)leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches 4
Thuiszitters 5
Absoluut verzuim 6
Vrijstellingen 7
Wettelijk en overig verzuim 8
Luxe verzuim 8
Handhaving 9
Jongeren in een kwetsbare positie 10
Aantal leerlingen mbo 18-23 11
Verzuim 18+ 12
Aantal voortijdig schoolverlaters per gemeente 13
Typeringen voortijdig schoolverlaters 14

startWijzer
Leren & kwalificeren

Inleiding jaarverslag

Voor u ligt het jaarverslag startWijzer 2023-2024. startWijzer is de samenwerking binnen regio De Friese Wouden op het gebied van leerplicht en Doorstroompunt (voorheen genaamd RMC). Alle leerplichtambtenaren, beleidsmedewerkers onderwijs, leerplicht en Doorstroompunt, doorstroomcoaches, ondersteuners en mbo-leerplichtambtenaren maken deel uit van deze samenwerking. Voor alle 7 gemeenten in de regio zetten zij zich dagelijks in voor het recht op onderwijs en ontwikkeling van alle jeugdigen en jongeren van 5 tot 23 jaar. Hun inzet is gericht op het stimuleren van het afronden van de schoolopleiding en het voorkomen van schoolverzuim, zodat zoveel mogelijk jongeren de best passende en duurzame plek binnen de maatschappij en op de arbeidsmarkt vinden.

Ook in 2023-2024 was de meerwaarde van deze regionale samenwerking zichtbaar. Zo is startWijzer aangesloten bij alle 5 opgaveteams van het regionaal actieplan van de Regionale Educatieve Jeugd Agenda (REJA). En vanuit het regionaal actieplan startWijzer hebben we bijvoorbeeld gerealiseerd dat we nu werken met 4 regionale BOA's die uniform en efficiënt uitvoering geven aan handhavende taken binnen alle regiogemeenten. Uiteraard is er vanuit het regionaal programma vsv en JIKP ook gewerkt aan het voorkomen en terugdringen van voortijdig schoolverlaten en het begeleiden van jongeren in een kwetsbare positie bij een vervolgstap vanuit het onderwijs. Daarnaast hebben leerplichtambtenaren en door-stroomcoaches samen met collega's uit de provincie een Fries verzuimprotocol opgesteld: Stroomschema provinciaal verzuimprotocol

Het geeft in een stroomschema weer welke stappen er door welke partij gezet worden, verdeeld naar onderwijs- en verzuimsoort. Tot slot worden er met ingang van komend schooljaar twee provinciale uitvoeringsoverleggen op gebied van leerplicht en Doorstroompunt georganiseerd om ook de provinciale samenwerking te verstevigen.

In regionaal verband voeren we structurele overleggen, te weten 1 à 2 keer per jaar een regionaal portefeuillehoudersoverleg.

In dit jaarverslag leest u meer over de cijfers en resultaten in schooljaar 2023-2024.

Doelstellingen startWijzer

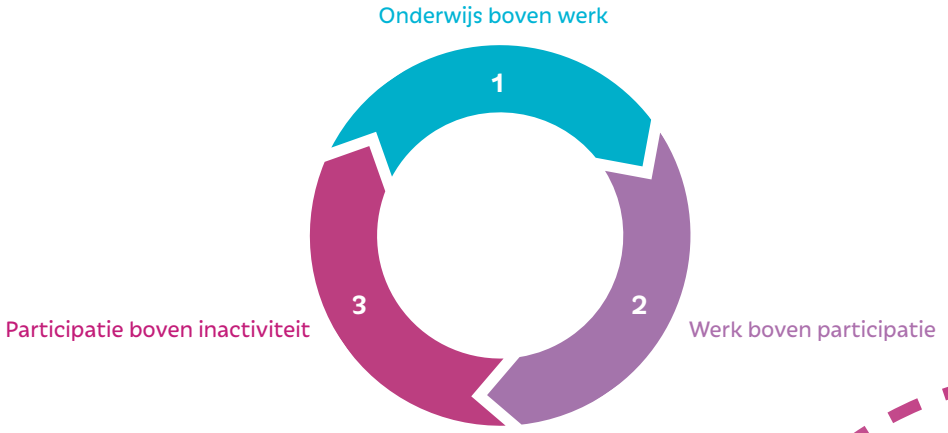
Als startWijzer willen we dat alle jeugdigen een opleiding op het hoogst haalbare en meest passende niveau voltooien en zo een duurzame start maken in onze maatschappij en op de arbeidsmarkt.

Dit doel behalen wij door:

- Samen te werken op bestuurlijk, beleidsmatig en uitvoerend niveau met alle betrokken partijen.
- Een sluitend systeem van melding en registratie van verzuim en voortijdig schoolverlaters te realiseren in samenwerking met scholen, onderwijs-instellingen, leerplicht en Doorstroompunt.
- Samen met diverse betrokken instanties een sluitende aanpak te realiseren.
- De aanpak tot kwalificatie en participatie van jeugdigen te regisseren.

Hierbij hanteren wij de volgende regionale beleidsuitgangspunten:

1. Onderwijs gaat boven werk;
2. Werk gaat boven participatie;
3. Participatie gaat boven inactiviteit.

(Mbo-)leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches

Binnen de regio zijn er 11 leerplichtambtenaren voor het primair en voortgezet onderwijs werkzwaam, daarnaast nog 6 mbo-leerplichtambtenaren. Samen hebben zij alle leer- en kwalificatieplichtige jongeren in beeld tussen de 5 en 18 jaar. Zij staan voor het recht op onderwijs voor alle jeugdigen. Daar waar een jeugdige minder of niet op school aanwezig is met vermoedelijke een ongeoorloofde reden (dus geen ziekte) staan zij aan de lat om het verzuim te doen stoppen en de jeugdige weer volledig(er) naar school te laten gaan. Dat doen zij vanuit hun wettelijke kader (*Leerplichtwet 1969*) en conform de landelijke Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Een leerplichtambtenaar voor po en vo is gekoppeld aan de woongemeente van de jeugdige. De mbo-leerplichtambtenaren zijn gekoppeld aan een onderwijsinstelling/opleiding.

De 9 doorstroomcoaches hebben alle voortijdig schoolverlaters in onze regio in beeld en begeleiden hen waar nodig bij hun terugkeer naar onderwijs of een stap richting werk of hulpverlening. Daarnaast voeren zij ook preventieve taken uit door verzuimgesprekken te voeren met 18+ jongeren. Het primaire doel is altijd om zoveel mogelijk jongeren in staat te stellen een startkwalificatie te behalen. Wanneer dat niet mogelijk is, kijken zij naar de vervolgstappen die nodig zijn voor een duurzame plek op de arbeidsmarkt.

De regio in leerplichtcijfers cijfers en per gemeente

(leerlingaantallen per onderwijssoort)

Basisonderwijs (incl. sbo)

2023 - 2024	2022 - 2023
2.247	2.348
4.115	4.190
1.872	1.941
2.349	2.362
4.420	4.536
2.494	2.686
2.053	2.036

Mbo Leerplicht

2023 - 2024	2022 - 2023
345	347
553	553
271	251
364	363
641	662
330	356
334	328

Speciaal Onderwijs < 12 jaar

2023 - 2024	2022 - 2023
91	81
51	53
38	45
53	60
162	157
64	61
26	26

Voortgezet Onderwijs

2023 - 2024	2022 - 2023
1.656	1.713
2.937	2.933
1.319	1.363
1.661	1.711
3.286	3.226
1.883	1.889
1.301	1.334

Mbo 18 tot 23 jaar

2023 - 2024	2022 - 2023
518	543
835	863
372	394
541	581
901	908
543	568
442	452

Voortgezet Speciaal Onderwijs

2023 - 2024	2022 - 2023
96	90
91	87
67	52
76	70
219	224
89	76
40	40

Thuiszitters en thuiszittende jeugdigen

De groep officiële thuiszitters die startWijzer in beeld heeft, zijn de ongeoorloofde thuiszitters (absoluut verzuime en langdurig relatief verzuim) die gemeld zijn door de schoolbesturen. Daarnaast gaan ook de jeugdigen met een (aflopende) vrijstelling niet naar school, ook deze kinderen zijn in beeld.
In het aangepaste thuiszittersprotocol en werkproces thuiszitters, verzuimers en vrijgestelde jongeren in regio De Friese Wouden wordt er, naast bovenstaande beschreven thuiszitters, ook van *thuiszittende jeugdigen* gesproken. Dit betreft geoorloofde thuiszitters, namelijk:

- Jeugdigen die op basis van (twijfelachtig) ziekteverzuim (lichamelijke en/of psychische klachten) een langere periode niet naar school gaan en al dan niet met een onderwijs/zorgarrangement moet terugkeren naar onderwijs.
- Jeugdigen die door een niet-verwijtbare reden aan ouders of zichzelf, een periode (gedeeltelijk)niet deelneemt aan het onderwijs.

De samenwerkingsverbanden PO en VO hebben zowel de ongeoorloofde als de geoorloofde thuiszitters in beeld (mits gemeld door de schoolbesturen). Bij de thuiszitterstafel Zuidoost-Friesland wordt ernaar gestreefd om gezamenlijk (de samenwerkingsverbanden, het mbo en leerplicht) de gehele groep in beeld te brengen.

startWijzer maakt zich hard voor het recht op onderwijs en is vanuit dat kader veelal (actief of zijdelings) betrokken. We maken ons zorgen om de totale groep thuiszittende jeugdigen. Het worden er steeds meer en we hebben er gezamenlijk steeds meer in beeld. Toch blijft het gevoel dat ze nog steeds niet allemaal in beeld zijn, dat willen we natuurlijk wel heel graag.

De afgelopen periode is het regionaal thuiszittersprotocol en het bijhorend werkproces geactualiseerd. In dit protocol zijn de afspreken over hoe we gezamenlijk deze doelgroep in beeld houden en analyseren vastgelegd. Van daaruit werken we aan gezamenlijk beleid (onderwijs en gemeenten in onze regio) om het aantal thuiszitters te verminderen en een goed arrangement vorm te geven voor de

Thuiszitters

Langdurige verzuimers gedurende schooljaar	2023 - 2024	2022 - 2023	Einde schooljaar 2023 - 2024	2022 - 2023
Achtkarspelen	13	9	0	0
Heerenveen	17	8	0	6
Ooststellingwerf	1	3	0	1
Opsterland	0	1	0	0
Smallingerland	57	33	0	6
Tytsjerksteradiel	1	12	0	1
Weststellingwerf	6	12	0	0
Totaal regio	95	78	0	14

Absoluut verzuimers gedurende schooljaar	2023 - 2024	2022 - 2023	Einde schooljaar 2023 - 2024	2022 - 2023
Achtkarspelen	5	1	2	1
Heerenveen	29	29	19	5
Ooststellingwerf	2	1	2	1
Opsterland	3	7	2	6
Smallingerland	43	40	1	3
Tytsjerksteradiel	1	1	0	1
Weststellingwerf	4	8	0	0
Totaal regio	87	87	26	17

thuiszittende jeugdigen. Dat doen wij met ons eigen startWijzer actieplan, wat gelinkt is aan het actieplan van de REJA (*Regionale Educatieve Jeugd Agenda*). Vanuit de uitvoering zijn de leerplichtambtenaren bij veel individuele casussen betrokken en daarin sturen zij op de jeugdige met een goed plan terug te laten keren in het onderwijs.

Absoluut verzuim

Leer- en kwalificatieplichtige jeugdigen zonder schoolinschrijving noemen we absoluut verzuim en is strafbaar. Gedurende een schooljaar komen er vanuit DUO veel absoluut verzuimmeldingen bij de afdelingen leerplicht binnen. De medewerkers van de leerplichtadministratie pakken deze meldingen in eerste instantie op.

Zij onderzoeken of er daadwerkelijk sprake is van absoluut verzuim. Heel vaak zien we dat de oorzaak van deze melding voortkomt uit een administratieve fout bij scholen of het pas later verwerken van de inschrijving op een school. In de tabel hieronder zijn deze administratieve absoluut verzuimers er uit gehaald. We tellen alleen de daadwerkelijke absoluut verzuimers en niet voor hoeveel casussen we onderzoek hebben gedaan. In de stijging van het aantal absoluut verzuimers gaat het veelal over jeugdigen met een Oekraïense achtergrond. Deze kinderen volgden in eerste instantie alleen online onderwijs in Oekraïne en werden door ouders niet ingeschreven op een school in Nederland.

Inmiddels is de regelgeving voor deze doelgroep veranderd en wordt er ook van Oekraïense ouders verwacht om hun kind in Nederland op een school in te schrijven.

Vrijstellingen leerplicht regio

Vervangende leerplicht	2023 - 2024	2022 - 2023
art. 3a *(14+ vervangende leerplicht)*	3	0
art. 3b *(<16 jaar naar mbo)*	10	7
Vrijstellingen van inschrijvingsplicht		
art. 5 sub a *(lichamelijke/psychische belemmering)*	112	108
art. 5 sub b *(bezwaar richting onderwijs)*	41	32
art. 5 sub c *(onderwijs in buitenland)*	14	21
art. 5a *(trekkend bestaan)*	0	0
art. 15 *(onderwijs op andere wijze (mbo))*	28	24
Vrijstelling van geregeld schoolbezoek		
art. 11g *(gewichtige omstandigheden >10 dagen)*	7	7
Totaal	215	168

Permanente vrijstellingen	2023 - 2024	2022 - 2023
Lopend	26	31
Nieuw	1	6
Totaal	27	37

Vrijstellingen

Er is een toename in het aantal vrijstellingen in onze regio. Met name voor artikel 5 onder a (psychisch en/of lichamelijk niet in staat om ingeschreven te staan bij een onderwijsinstelling).

Er wordt meer beroep op deze vrijstelling gedaan. Een leerplichtambtenaar kan en mag deze vrijstelling alleen afgeven als een onafhankelijke arts kan onderbouwen dat de jeugdige echt niet naar school kan.

startWijzer is kritisch op het afgeven van de vrijstelling. We vinden het belangrijk dat er een goed en gedegen onafhankelijk advies ligt als onderbouwing onder deze vrijstelling, waarin het belang van de jeugdige in alle facetten wordt meegenomen.

Een permanente vrijstelling wordt eigenlijk niet afgegeven, alleen in zeer uitzonderlijke situaties. In principe is een vrijstelling voor 1 jaar. Dat is een bewuste keuze, omdat we zo in contact blijven en per jaar kunnen onderzoeken of (een vorm van) onderwijs wellicht toch haalbaar is.

Wettelijk/overig verzuim

startWijzer ontvangt meldingen via DUO van scholen wanneer een jeugdige meer dan 16 uur te laat of afwezig is geweest in 4 weken (wettelijke of relatief verzuim melding). Daarnaast hebben we ook de afspraak dat scholen eerder melden (bijv. 10× te laat of afwezig in het voortgezet onderwijs of bij zorgen), deze vallen onder overige meldingen. We zien vaak dat deze type meldingen in relatie tot elkaar staan. We hopen door vroegtijdig betrokken te zijn een wettelijke melding te voorkomen. Echter zien we ook dat de problematiek van jeugdigen de afgelopen jaren is verzwaard. De reden van het verzuim is tegenwoordig vaak complex en het verzuim stopt dan niet van vandaag op morgen.

We vinden het belangrijk dat geen enkele jeugdige tussen wal en schip valt. Wij zien het zorgvuldig en goed melden van scholen, en daardoor mogelijk een toename van meldingen, als positief. Daar tegenover staat dat bij een daling van meldingen we niet meteen staan te juichen omdat het beter zou gaan met de jeugdigen, maar ook kritisch kijken naar de oorzaak van de daling. Er bestaat ook een kans dat de daling niets met jeugdigen te maken heeft, maar wel alles met de melder.

We merken dat er vaker een preventief beroep op een leerplichtambtenaar wordt gedaan. Zelfs al voor de formele DUO melding. Dat is een trend waar we blij mee zijn en die past bij de huidige ontwikkelingen rondom schoolaanwezigheid op scholen. Tegelijk maakt dat dat wij als startWijzer zoekende zijn in de balans tussen preventief en curatief handelen. We juichen preventie toe, maar hebben ook een wettelijke taak na te komen in het curatieve stuk.

We worstelen met de vele verzuimmeldingen afkomstig van de doelgroep Nieuwkomers. Is het reëel dat we in onderwijs hetzelfde vragen van deze doelgroep, die veelal uit getraumatiseerde jongeren in moeilijke situaties bestaat? We zijn zoekende naar de juiste balans.

Bij de mbo studenten die ouder dan 18 jaar zijn is de leerplichtwet niet meer van toepassing. Echter is het niet aanwezig zijn van deze jongeren op school net zo zorgelijk als bij de doelgroep onder de 18 jaar. De doorstroomcoaches pakken de verzuimmeldingen 18+ op. Zij acteren hetzelfde als de leerplichtambtenaren, met het grote verschil dat er geen leerplichtwet als stok achter de deur staat. Zij hebben als enige instrumenten: luisteren, bemiddelen, motiveren, stimuleren, ondersteunen. Het instrument handhaving is voor hen niet beschikbaar.

Luxe verzuim

Er is sprake van luxe verzuim als een leerplichtige jeugdige, zonder vrijstelling/toestemming, buiten de schoolvakantie (met ouders) op vakantie gaat. Scholen en instellingen zijn verplicht dit te melden bij de leerplichtambtenaar.

Schoolverzuim per type onderwijs

Primair	Voortgezet	Mbo (tot 18)	Speciaal	Voortgezet speciaal
68	**1.629**	**852**	**6**	**60**
('22-'23: **81**)	('22-'23: **1.815**)	('22-'23: **983**)	('22-'23: **3**)	('22-'23: **115**)

Schoolverzuim regio

16 uur per 4 weken	Luxe	Overig
1.345	**47**	**1.223**
('22-'23: **1.786**)	('22-'23: **36**)	('22-'23: **1.182**)

Proces-verbaal

	Speciaal (basis)onderwijs	Voortgezet (speciaal) onderwijs	mbo (tot 18)	Totaal
Achtkarspelen	2	6	1	9
Heerenveen	0	5	1	6
Ooststellingwerf	0	3	1	4
Opsterland	1	3	0	4
Smallingerland	3	8	1	12
Tytsjerksteradiel	0	4	0	4
Weststellingwerf	0	0	0	0
Totaal regio	6	29	4	39

Verwijzingen bureau Halt.

	Voortgezet (speciaal) onderwijs	mbo (tot 18)
Achtkarspelen	0	0
Heerenveen	6	0
Ooststellingwerf	4	0
Opsterland	0	0
Smallingerland	8	1
Tytsjerksteradiel	1	0
Weststellingwerf	0	0
Totaal regio	19	1

Handhaving

Een leerplichtambtenaar kan, wanneer het niet lukt om in het vrijwillige kader het verzuim te doen stoppen of hulpverlening in te zetten, handhaven.
Het handhaven is een bevoegdheid van de BOA (*buitengewoon opsporingsambtenaar*) domein III-onderwijs. Niet elke leerplichtambtenaar in onze regio is bevoegd om te mogen handhaven. In de regio gaan we vanaf 1 januari 2025 werken met 4 regionale BOA's die voor de gehele regio de handhaving op pakken.

Wij zien handhaving als een instrument voor de jeugdige, om op die manier, waar nodig een doorbraak te kunnen forceren. De MAS (*methodische aanpak school-verzuim*) is hierin leidend.

Het handhaven bestaat uit een leerstraf via bureau HALT of het daadwerkelijk opmaken van een proces-verbaal. In het laatste geval volgt dan een onderzoek door de Raad van Kinderbescherming. En betekent het ook vaak dat de jeugdige (en/of ouders) naar de rechtbank moeten komen voor een zitting.

Jongeren in een kwetsbare positie

Onder de definitie jongeren in een kwetsbare positie vallen leerlingen van het vso, pro, isk, vmbo-bb en leerwerktraject en Entree-studenten. Al enige jaren worden deze jongeren door doorstroomcoaches begeleid bij hun overstap van onderwijs naar vervolgonderwijs, van onderwijs naar werk of van onderwijs naar dagbesteding.

In het geval van een overstap naar vervolgonderwijs kan de doorstroomcoach persoonlijke begeleiding bieden door bijvoorbeeld mee te gaan naar het intake-gesprek van de vervolgopleiding. Gaat het om een stap naar werk of dagbesteding, dan schakelt de doorstroomcoach de juiste begeleiding vanuit ketenpartners in, zoals een consulent werk van de gemeente.

Deze aanpak werkt voor zowel de jongeren als het onderwijs goed. Een belangrijk onderdeel van deze aanpak is het regelmatige contact tussen het onderwijs en de doorstroomcoach. De komende jaren blijven we inzetten op een resultaatgerichte aanpak zodat zoveel mogelijk jongeren een vlekkeloze overstap maken.

Aantal leerlingen mbo 18-23

Hieronder ziet u het aantal jongeren van 18 tot 23 jaar dat is ingeschreven bij het mbo, verdeeld naar gemeente over de afgelopen twee schooljaren. In lijn met de landelijke trend[1] is ook in onze regio een daling in het aantal mbo-studenten zichtbaar.

	Mbo 18 - 23 jaar	
	2023 - 2024	2022 - 2023
Achtkarspelen	518	534
Heerenveen	835	863
Ooststellingwerf	372	394
Opsterland	541	581
Smallingerland	901	908
Tytsjerksteradiel	543	568
Weststellingwerf	442	452
Totaal regio	4.152	4.300

[1] *MBOraad.nl, d.d. 2 december 2024: Aantal mbo-studenten blijft dalen: 'Een alarmerende situatie' | MBO Raad*

Verzuim 18+

Het aantal verzuimmeldingen 18+ is in onze regio na een piek in 2022-2023 afgenomen, maar ligt nog altijd hoger dan in schooljaar 2021-2022. Daar tegenover staat wel dat het aantal vsv'ers is toegenomen (zie volgende hoofdstuk), terwijl we op basis van die toename ook een toename in het aantal verzuimmeldingen zouden verwachten. Een directe verklaring voor de afname in het aantal verzuim-meldingen is er niet. De vraag of er daadwerkelijk minder verzuimd wordt, of dat het verzuim minder goed gemeld wordt, is daardoor moeilijk te beantwoorden.

Wel blijven we inzetten op het behouden van het goede contact met scholen over het belang van tijdig verzuim melden, onder andere door voorlichting te geven op scholen over het melden van verzuim.

Deze preventieve aanpak heeft, zoals in de inleiding al vermeld, geleid tot een provinciaal verzuimprotocol: Stroomschema provinciaal verzuimprotocol

Doorstroompunt verzuim 18+

	2023 - 2024	2022 - 2023
Achtkarspelen	93	125
Heerenveen	252	255
Ooststellingwerf	74	97
Opsterland	104	83
Smallingerland	232	296
Tytsjerksteradiel	121	144
Weststellingwerf	118	156
Totaal verzuim	994	1.156
Totaal uniek	592	674

Aantal vsv per gemeente

In schooljaar 2023-2024 is het aantal nieuwe vsv'ers gestegen ten opzichte van voorgaand schooljaar. Een belangrijk deel van die stijging wordt veroorzaakt door uitval op Entree- en mbo-2 opleidingen en van nieuwkomers binnen het voortgezet onderwijs.

Naast de nieuwe vsv'ers is ook een groot aantal oud-vsv'ers (*voortijdig schoolverlaters* uit eerdere schooljaren) bij het Doorstroompunt in beeld. Zowel de nieuwe als de oude vsv'ers worden door doorstroomcoaches gemonitord en waar mogelijk begeleid bij een stap richting onderwijs of werk. Hierbij werken de doorstroomcoaches samen met de afdelingen werk/participatie binnen de regio.

Doorstroompunt: Nieuwe vsv'ers

	2023 - 2024		2022 - 2023	
Achtkarspelen	117	13%	85	11%
Heerenveen	161	18%	164	21%
Ooststellingwerf	81	9%	59	7%
Opsterland	63	7%	64	8%
Smallingerland	287	33%	261	33%
Tytsjerksteradiel	86	10%	95	12%
Weststellingwerf	81	9%	86	9%
Totaal nieuw	876	100%	796	100%
Totaal oud	1.234		949	
Totaal	2.110		1.745	

Loopbaantwijfelaars

205 | 23%

(2022 - 2023: **168** | **21%**)

Niet-kunners

113 | 13%

(2022 - 2023: **77** | **10%**)

Overbelasten

311 | 36%

(2022 - 2023: **255**| **32%**)

Opstappers

243 | 28%

(2022 - 2023: **290**| **36%**)

Onbekend

4 | 0%

(2022 - 2023: **6** | **1%**)

Totaal

876 | 100%

(2022 - 2023: **796** | **100%**)

Typeringen

Voor de voortijdig schoolverlaters brengen we met zogenaamde typeringen in kaart wat de redenen van uitval zijn. Dat betekent voor 2023-2024 het volgende:

Opstappers: 28% van de voortijdig schoolverlaters maakte een bewuste keuze om de school te verlaten, omdat ze aan het werk (wilden) gaan en geen intentie hadden om op een later moment weer een opleiding op te pakken. Dit is een daling van 8% ten opzichte van het voorgaande schooljaar.

Niet-kunners: 13% van de voortijdig schoolverlaters was cognitief niet in staat om een startkwalificatie te behalen. Hieronder vallen ook de nieuwkomers in een inburgeringstraject.

Overbelasten: door een opeenstapeling van persoonlijke problemen was 36% van de voortijdig schoolverlaters (tijdelijk) niet in staat om een opleiding te volgen. Een fors aantal dat ook nog eens gestegen is ten opzichte van voorgaand schooljaar.

Loopbaantwijfelaars: veel jongeren hebben problemen met het vinden van de juiste opleiding of het afronden van de huidige opleiding. In 2023-2024 stopte 23% van de voortijdig schoolverlaters om die reden met school. Deze jongeren staan wel open voor het volgen van een opleiding op een later moment.

Dit jaarverslag is tot stand gekomen met medewerking van:

- Medewerkers administratie leerplicht en Doorstroompunt van de 7 gemeenten
- Leerplichtambtenaren
- Doorstroomcoaches

Geschreven door

- A. Hooghiemstra *(regionale leerplichtcoördinator & beleidsmedewerker Doorstroompunt)*
- J. Inberg *(Doorstroomcoördinator)*

Samen met beleidsmedewerkers onderwijs van de 7 gemeenten:

- S. Nauta *(Achtkarspelen)*
- N. Arendz *(Heerenveen)*
- M. Appeldorn *(Ooststellingwerf)*
- J. Sloot *(Opsterland)*
- L. Wagemakers *(Smallingerland)*
- P. Dorsthorst *(Tytsjerksteradiel)*

Voor vragen kunt u mailen met

- a.hooghiemstra@smallingerland.nl
- j.inberg@smallingerland.nl

www.startWijzer.frl

